

מדינת ישראל
הכנסת.

ר.ט.

פרוטוקול מס' 99/ג

מישיבת ועדת הכספים, שנתקיימה ביום ג'
כח' סיון תשי"ד (29.6.54), בטעה 8.15

י. גורלי - היו"ר
ח. אריאב
י. בדר
א. הרצפלד
ט. בז'רנו
א. סטופ
י. פורדר
ח. רובין
א. ציזלינג
ח. למדן
ק. לוז
ס. דיין
ט. קלטר
א.ט. גביחובסקי

נוכחים:

ד"ר ברוט - משרד האוצר
ד"ר קיטרון - משרד המשפטים
מר לרון - משרד האוצר
מר ספיבק - משרד האוצר
מר בר-יוסף - הספקח על הבנקים

מזמנים:

ס. בזק - מזכיר הוועדה

(א) חוק לתיקון פקודת מס-ההכנסה.
(ב) אישור עובדות

סדר-היום:

ועדת הכספים
29.6.54

ר.ט.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורס:

חוק לתיקון פקודת מס-ההכנסה

היו"ר י. גורס:

פסחנו על הפרק של קבוצות וקבוצים, והצמדנו את הדיון על הלוח לפרק של פסו ר, לזכויים. עכשיו עברנו על הלוח ודומני שחלק מחברי הוועדה הספיק גם לסאול טאלות, ולהעיר הערות. עתה אנו חוזרים לפרק עליו דנו.

ס. בז'רנו:

מכיוון שעדיין לא קבלנו את הטבלאות שבקטנו מד"ר ברוס, אולי נפטח על הפרק הזה ונעבור הלאה, כי קשה יהיה לסכם דיון מבלעדי הטבלאות.

היו"ר י. גורס:

אינני מתנגד לזה.

י. בדר:

מה היו תוצאות מס-ההכנסה בחודש מאי?

ד"ר ברוס:

7,5 מיליון ל"י. בחדש יולי אנו מעריכים שתהיה בערך הכנסה של 9 מיליון ל"י. בדרך כלל מגיעים במחצית השנה להכנסה של פחות מ-50%, ורק בסוף השנה ב-80%-70% והשנה נגיע ל-90%.

י. בדר:

באיזו מדה היתה קבלת החוק בכנסת בחודש יולי, מספיעה על הצלחת המס?

ס. בז'רנו:

האם מתשובתו של ד"ר ברוס לסאלת חבר-הכנסת בדר יש להבין, שההכנסה הכללית של כל השנה תהיה יותר גדולה מאשר האומדן? ואם כן - בכמה מעריכים זאת?

ד"ר ברוס:

אינני מעיז לענות על סאלתו של חבר-הכנסת בז'רנו בחיוב. התוצאות עד עכשיו הן טובות, אבל אינני יכול לומר שנעבור על האומדן. החדשים יוני וספטמבר הם בדרך כלל הטובים שבחדשי השנה מבחינת הגבייה, אבל בדרך כלל אני חייב לציין, כי נעטים מאטצים גדולים מאד בכדי להגביר את הגבייה.

י. בדר:

אני מבקש שמדי חדש בחדשו יוצא דו"ח על הכנסות והוצאות בחודש הקודם. היינו מקבלים את הדו"חות האלה והאחרון שקבלנו היה לחדש פברואר. אני מבקש לחדש את הנוהג הזה.

ס. דיינ:

ברצוני לדעת אם ההתקדמות בגבייה חלה גם לגבי עצמאיים, או רק לגבי סקבלי סכר.

מדה.

ד"ר ברוס:

ההתקדמות, אם כי אין לי עדיין ניתוח מלא, חלה בפרט לגבי העצמאיים. גם לגבי הסכירים

חלה התקדמות, אבל אפשר לומר שזה נעשה באופן אוטומטי.

אשר לפיגורים, הרי הסכומים כוללים במידה ניכרת גם פיגורים. אבל אני חייב להתחמס לבטוי "פיגורים" בהסתייגות. אנו תמיד ניגבה פיגורים.

א. ציזלינג:
אנו זכאים לדרוש מן האוצר - ואני דורש זאת - גם את חשבון ההכנסה לפי השנים, או לפחות בהפרדה בין השנים הקודמות לבין השנה הנוכחית, ואת אומדן החוב שאריך היה לגבותו, אילו כולם שילמו מס-הכנסה, לפי השנים המתאימות.

ד"ר ברוט:
אני צריך לברר, אילו שנויים במערכת הריטום שלנו בכלל צריכים להיעשות, בכדי לאפשר לנו ניתוח כזה, כפי שדרש חבר-הכנסת ציזלינג. אני רוצה לציין, שעדיין לא ראיתי בטום ארץ נוהג כזה, אבל ברור שאין זה אומר כי אנו איננו יכולים לעשות זאת. זה ניתן להיעשות, אבל דורש כטובן שנויים וטאמציים רבים.

היו"ר י. גורי:
גם האוצר, גם ועדת הכספים וגם מסלם המס צריכים להיות מעוניינים בפיתוחה של שיטה זו, כדי שהדברים יהיו ברורים וכל אחד ידע כמה הוא חייב, כמה הוא שילם וכמה הוא מפגר. כשאנו באים לדבר על הלוח, הרי חומר מעין זה יכול לסרת אותנו שירות טוב ביותר.

ח. אריאב:
ברור שאנו מעוניינים לקבל תמונה על הפגורים, אבל יש תמיד לזכור שפיגורים רבים אינם נובעים מהתרסלותו או התחסקותו של מסלם המס, אלא מפיגור בטומה. אני רוצה לקבל תמונה ברורה, כמה פיגורים נובעים מאטמתו של מסלם המס, וכמה מאטמתו של הטבגנון.

היו"ר י. גורי:
חברי ועדת הכספים מבקשים, כל אחד מבקורת ראותו הוא, מבקשים לדעת: א) מספר התיקים המפגורים; ב) מספר התיקים שלגביהם קיים התיקום שלגביהם קיים התיקום (ג) מספר התיקים לבניהם קיימת שומה, וישנו פיגור בתשלום. אילו היינו מקבלים פרטים אלה, היה זה מקל מאוד גם על שלטונות מס ההכנסה וגם על המוסדות הפירמנטריים בבואם לדון על חוק מס-הכנסה.

ד"ר ברוט:
כשלא קיים תיק לגבי ניטוח מסויים, וכעבור כמה שנים מתגלה האיס - הרי עורכים לו שומות של כמה שנים בבת אחת. אינני יודע אם אפשר לקרוא לזה פיגור - כי בעצם בדרש טבנו לשלם רק עתה, אם כי הוא האטם היות ולא הגיש דו"ח. יש פיגור אמיתי, שאדם בדרש לשלם, ולא שילם. אשר לפיגורים בטומה - אין לנו כל אפשרות לבדוק מיד כל תיק ותיק וענין הבדיקה אורך זמן. אין כל אפשרות לבדוק כל תיק ותיק מדי שנה בשנה. זה בלתי אפשרי. בארצות אחרות בודקים מדי שנה 5% של התיקים. לכן יש לנו פיגורים רבים בטומות, וכתוצאה מזה - התשלומים שאנו מקבלים הם על חשבון שנים קודמות. אני חושש שמצב זה יימשך גם להבא, כי אין כל אפשרות לבדוק כל תיק בכל שנה. אנו עושים את כל המאמצים כדי להגיע עד סוף שנת הכספים הזאת למצב עדכני.

ס. בז'רנו:
האם אפשר לדעת, מהו אחוז השומות הסופיות לשנת 1952/53?

ד"ר ברוט:
לגבי העצמאיים, כמעט גמרנו את כל השומות.

י. בדר:

לפני ארבעה חדשים קבלתי 4 טוטות בעד 4 השנים הקודמות, והודעה שאקבל 40 ל"י בחזרה. עובדה היא שרת הסומה הטופית בעד שנת 1948/49 קבלתי בטבת 1954, וזה סאב עגום לטדי. שנית, יודע אני שטכירים, טורים למסל, אינם יכולים להגיש את הדו"ח שלהם טבלי לקבל אישור מטטרד החינוך על הסכומים שהסתכרו בטסן הסנה, וקורה שעליהם לחכות שנה וחצי עד לקבלת האישור הנ"ל. התוצאה היא, שטגייסים את הדו"ח באיחור של שנה וחצי ואת הסומה מקבלים לאחר כמה חדשים נוספים, כך שיטנו פיגור. אבל השאלה היא, אם זהו באמת פיגור. לדעתי, בלתי אפטרזי לקיים סטטיסטיקה של פיגורים, לעומת זאת, אני שואל אם ישנה אפטרוד לערוך סטטיסטיקה על הסומה שהיתה לגבי שנה מסוייטת ועל הגבייה שנעשתה על חשבון שנה זו, ובאילו תאריכים.

העיקר בטס-ההכנסה, לדעתי, הוא שומה

טהירה. זהו דבר קשה ביותר, ויש לחסוך למס-ההכנסה כל עבודה אחרת, בכדי שתצליח בעבודה זו. ובכדי שהדבר ייעשה, דרושה פטרוד יתר בסיטוט מס-ההכנסה, דרושה שיטת אינפורמציה נוספת לתיקים, דרושים כל מיני סידורים טכניים, אבל לא סטטיסטיקות, אשר ידרשו כסף רב, סנגנון ומאמצים, ויביאו תועלת פחותה ביותר. אני רואה שלמס-ההכנסה עד היום אין שיטה של אינפורמציה. כל עיריה וכל מוסד אחר, הגותנים רשיון לפתיחת עסק חדש, צריכים להודיע על כך טיד לפקיד הסומה. היום, עד כמה שאני יודע, פקירי הסומה מחפטים ברחובות, אם נפתחו עסקים חדשים. הם אינם מקבלים כל ידיעה רשמית.

ד"ר ברוט:

אנו מקבלים טהעיריה בכל שנה פרטים על העסקים החדשים.

י. בדר:

אני חושב שזה צריך להיעשות באופן אוטומטי, נוסף על כך, אני חושב שיש לקבל אינפורמציה מהמכס, על כל מטלוח גדול שמיטהו מקבל; יש לקבל פרטים מהטאבו, אינפורמציה מסס-טותרות, מסס קנייה, במקרה של גבייה בטקור.

ד"ר ברוט:

מהמכס אנו מקבלים אינפורמציה. פקיר שלנו יוטב במחלקת המכס ומקבל את כל הפרטים. מהטאבו אנו מקבלים פרטים על כל העברת רכוש; מסס-טותרות - זה עדיין צולע.

הי"ר י. גור:

אינני מקבל את זלזולו של חבר-הכנסת בדר בטטיסטיקות. אם זהו סטטיסטיקה מתה טאינה צטרוד לטערכת העצבים של הפעולה הזאת, הרי יתכן שאתה צודק, אבל סטטיסטיקה מאיית-עינים, שהיא לברכה לענין בו אנו עוסקים - אני רואה בה תועלת רבה.

ס. ויינ:

אני שאלתי שאלה קצרה וברורה, ולא קבלתי תשובה. ישנו סוג של ניטוטטים אשר החלו אתם טו"ט על מטלוח, היו וכוחים והענין הזונח; סוג שני -תיקים שהוגשו לבית-המטפט ולא הגיעו לדיון; סוג שליטי - בעלי-טלאכה שפתחו לגבייהם תיקים וגם כן הוזנחו טחוסר בחלטה לגבייהם. אנה מבקט מספרים כוללים ולא פרטים.

ד"ר ברוט:

חוטבני טנוכל לערוך טיון התטלוחים ולהגיש לכם. עוד אברר זאת.

א. צולזינג:

אני מבקט לדעת על חשבון איזה שנה נכנסו תטלוחים; ובכל חדש - אילו כספים נכנסו על חשבון הסנה הטוטפת ואילו על חשבון הסבים הקודמות.

אני חושב שיש להנהיג שיטה, כי הטפגרים
בתשלומים ישלטו לפי תוספת האינדקס

א. ציולינג:

ותשלום ריבית.

מהי יתרת הטכומים שנוקפו לזכות פועלים,
עובדים שכירים, על חשבון נכויים מעל

ח. רובין:

לסכומים שהם חייבים לפי החוק?

אני בפגשתי במקרה של עובד חברת-החטל
אשר קבל לפני כמה חודשים שתי הודעות שומה לשנת 1951/52 ו-1952/1953,
ונסיכום היו חייבים לו 60 ל"י. כלומר, לא שילמו לו ריבית על הסכום
הזה, אין מחזירים לו את הכסף, והוא שילם כסף יותר טוב מאשר הוא
יקבל. זה לא יתכן.

ד"ר ברוט:

כל הנכויים שנעשו תוך 1951/52 היו
גדולים מדי, היות זאת החוק לתיקון
פקודת מס-ההכנסה הביאו רק בספטמבר 1952. גם עכשיו יהיה המצב דומה.

ח. רובין:

אני תובע שאותו עוול יתוקן, לפחות על-
ידי כך שאם כבר מוזכרים את האיש בסכום
מסויים לאחר שנתיים - ישלחו לו את הכסף בצורה מכובדת, על-ידי צ"ק.

ח. לטון:

אני חושבת שהצורה היעילה ביותר של גבייה
נכונה, היא דאגה למפרע לתשלום נכון,
אין ספק שבין העצמאיים ישנם אנשים המטלמים את המגיע מהם, וישנם גם
כאלה המסתפטים. על כל פנים, אלה הישראלים סובלים גם עבור הכלתל ישרים,
וזה אינו צודק. אני חושבת שיש למצוא דרך להסברה מקיפה לצבור.
לטל, יש להנהיג קניות רק תמורת קבלות וסטיות - וזה יעזור בהרבה.

ס. קלמר:

אינני מבקש כרגע סטטיסטיקה, אבל אני
מניח שמתוך נסיון של 5-5 שנים אפשר
לוטר בערך כמה שכירים מקבלים בחזרה כסף וכמה עצמאיים חייבים להוסיף
על מה ששילמו.

י. פורדר:

כבר היום, רבעתיך ודאי, צריך מס-ההכנסה
להוות את עיקר ההכנסה בתקציב. כיום קיים
מעגל קסמים - האנשים אינם מסלמים והדרגות מוגזמות. לפי דעתי הכרחית
ריאורגניזציה בדרגות, ביחוד בדרגות הבינוניות. אני מוכן להסכים
שהדרגות הגבוהות ישלטו יותר, אבל בדרגות הבינוניות יש להקטין את התשלום.
אפשר גם למתוח קו לגבי העבר, ולומר: לגבי העתיד אנו נחמיר ביותר
ונתן ענשים קשים. אני חושב שהזכו עבור ביטוח, ריפוי וכד', הוא קטן
ביותר ואינו רציני.

היו"ר י. גורי:

אני מציע לד"ר ברוט לרכז את תשובותיו
כשביע לפרק הגבייה. אני מעביר לו את
הפרוטוקול של הדיון הזה למען הקל עליו את הכנסת התשובות.

סעיף 29(א) - שיעור המס על הענקה בעד פריזו-עבודה

(היו"ר) קורא את הסעיף)

בסעיף זה אין כל הצעה לשינוי, והסעיף
נשאר כמות שהוא.

היו"ר י. גורי:

ד.ש.

מי קובע ספריון העבודה גדל במפעל
טסויים?

ח. אריאב:

אבקט ביאורים לסעיף (3).

א. ציזלינג:

לסעיף (2)(ב) ברצוני להכניס תיקון,
שגם אגודה שיתופית תקבל אותה הנחה שטקבל מפעל אחר. היבני רואה כל
סיבה להפליה בין שני סוגי המפעלים.

האם סעיף זה כולל גם משרדים?

ט. קלמר:

ד"ר ברוש:
חבר-הכנסת אריאב שאל, מי קובע את
פריון העבודה. ובכן, כתוב בחוק
לפי חוזה, כפי שייקבע. ייקבע פירושו - ייקבע בתקנות. בתקנות שהוצאו
על-ידי שר האוצר נקבע, כי נציב סס-ההכנסה יאשר חוזה עבודה הקובע
תשלום בעד פריון עבודה על-פי המלצת הסכונ לפריון העבודה שליד משרד
העבודה. סס הוקמה ועדה הבודקת כל טקרה ומקרה, מבחינה מדעית מאת
הנדסאים. בועדה זו יושבים נציגי הסכונ, הועד הפועל של ההסתדרות ובעלי
התעשייה. אם הם מפליצים - אנו מאשרים, אשר למשרדים, בודקים את
הדבר ומנסים להכין תכניות - אבל עדיין לא ראיתי שהצליחו בענין זה.
מבחינה תיאורטית - הרי אם נקבל המלצה מהוועדה המיוחדת - נאשר זאת.

לשאלתו של חבר-הכנסת ציזלינג אני אומר,
כי הוא קובע שלגבי הכנסה מחקלאות, 20% ולא יותר מ-300 ל"י נחשב
כהכנסה מהענקה. זה נקבע באופן אוטוריטיבי, ונגמר. אין פה שאלה של
משרד המלצת הסכונ לפריון עבודה ואיטור נציב סס-ההכנסה.

היו"ר י. גורי:
ברצוני להזכיר לחברי הוועדה, מה היה
הכוונה מסביב לסעיף זה. אלה שהתנגדו לכך
אשרו, שיש הבדל בין מפעל בו קיימים יחסים של מעביד ועובד, לבין מפעל
שהעובדים בו הם בעלי המפעל, וכל מאמץ שלהם הוא לטובתם. לכן כל הטובח
המקובל של פריון-עבודה אינו חל על מפעלים מסוג זה. טתוך כך הגיעו
לכלל מסקנה, שהתקנה הזאת אינה יכולה לחול על קואופרטיבים וקואופרטיבים
שיתופיים. הניסוחים האלה - בסידה שקבלו אותם - הם טרירים וקיימים.

ענין החברה אינו מובן לי. הרי בחברה גם
כן קיים כאילו נותן עבודה ועובד, ולא

ח. אריאב:

ברור לי הדבר.

היו"ר י. גורי:
אם ישנה חברה שחלק מחבריה הם עובדים,
דינם מבחינה זו, שהם יקבלו דיבידנדה
יותר גדולה, והם יכניסו לעצמם רווחים. אשר לבעלי מניות שאינם עובדים -
זה דבר אחר.

א. ציזלינג:
התנאים הבלתי טובים למפעל ולמפעל
קואופרטיבי מפלים לרעה על המפעל
הקואופרטיבי ומקטים עליו גם לעמוד בהתחרות. גם המפעל וגם החבר
עסויים להיות מקופחים, ואין זה צודק. צריכה להיות אפשרות הנאה,
כמובן בהגבלות מסויימות, בקורת של משרד העבודה וכדו' - גם למפעלים
אלה.

אולם נשאלת השאלה, אם אפשר לתת פרמיות
לבעלי מפעל, בכל צורה שהיא.

היו"ר י. גורי:

לענין הקואופרטיבים אין לי מה לומר.
איננו מציעים כל שינוי.

ד"ר ברוש:

טעיף 29 (ב) - לעורכי המס על שכן בעד לעות עבודה בשעות נוספות

(היו"ר קורא את הטעיף)

(היו"ר קורא את התיקון המוצע)

ט. קלטר:
האם תיקון זה בא להקל על העובד בשעות נוספות, או להחמיר? אם זוהי החמרה, ואני אינני רואה כאן כל הקלה - אני מתנגד לטעיף זה.

ח. רובינ:
צ"ן מה שום הקלה, פירוש הדבר שסר האוצר צריך להתייעץ עם מי שיתיעץ ולהחליט: אני בותן, או אינני בותן. אולם, אם הסדור כאן על שעות נוספות שאושרו על-ידי משרד העבודה, הרי לא יתכן שמצד אחד יאסר משרד העבודה שעות נוספות למפעל מסויים ומצד שני יבוא סר האוצר ויגיד: לא, אינני בותן את ההנחה הזאת.

(המסך היטיבה - הנחה טט)

לפני כן רשמה רש.
מא.

ח. רובינו:

אני אומר רק דבר אחד: אסור לעבוד שעות נוספות בלי היתר של שרת העבודה. שעות שלא נעבדו בהיתר שרת העבודה, אינני חייב לתת להן הנחה בטס הכנסה.

יחד עם זאת אני אומר, שגם עבור שעות נוספות לפי היתר בלילה או כחכרת חשמל, או בבית חולים, צריכות להנות מאותה הנחה שנעבדו שעות נוספות.

נוסף לכך ישנו עוד דבר, שר האוצר יאשר את האגחה לפי הסלצה של ועדה. לא נאמר כאן שבוועדה זו יהיה נציג האגוד המקצועי, ושנית, שר האוצר יכול לקבל את הסלצה, ויכול שלא לקבלה. על כן סעיף זה כפי שהוא אינו טוב, ואני מציע לוועדה ללכת בדרך התיקונים שאני הצעתי.

א.מ. גינחובסקי:

אני גם בדעה שהניסוח "על פי הסלצה של ועדה ששר האוצר ימנה" אינו טוב. אינני יודע, איזו ועדה זו תהיה, ועדה מקומית או ועדה מרכזית?

ח. אריאב:

לא ברור לי דבר אחד. האם התיקון הזה של הסעיף אומר שהיתר או אי-היתר לפי חוק שעות עבודה ומנוחה נופל?

מר קיטרון:

סעיף זה בא לצמצם לגבי טס הכנסה. לפי חוק הקיים, מי שעבד שעות עבודה נוספות והחוק הוא מכיר בזה, ההנחה הזאת היתה חלה עליו. מתברר שהרבה מוסדות השתמשו בזה לרעה, הם סידרו את שעות העבודה בצורה כזאת שעבדו שעות נוספות לפי היתר. אנו אומרים: כבודו של חוק שעות העבודה והמנוחה במקומו טוב, אבל בכדי להנות מהקלות בטס הכנסה, אנו מכניסים עוד סייג והוא, שועדה מיוחדת שתמונה לענין זה, היא תברר אם היה הכרח שאדם יעבוד שעות נוספות.

ח. אריאב:

בעצם התכוונתי לכך, כי גם לי ברור שניצלו את ענין שעות העבודה הנוספות ביחס לטס הכנסה. אינני יודע איך המפעלים מסדרים את שעות העבודה, אבל לא יתכן שזוהי יפסיד האוצר. אצלי רק נשאלת השאלה - איך הפרוצדורה הזאת תיעשה? הטר יעשה זאת על פי הסלצה הועדה, איזו ועדה תהיה זאת, איך היא תקבע ותבדוק את הדברים?

ס. דיין:

סעיף זה ברור יותר מאשר הסעיף הקודם, ולדעתי יש לקבלו. סעיף קצר זה ישנם 8 דברים: דבר אחד המאשר את הסכום הקודם - 225 פרוטות. יותר מזה לא יקחו טס. דבר שני - ועדה מיוחדת, וכאן אני מצטרף לחבר הכנסת אריאב, כי לא ברור לי איך תפעל ועדה זו. דבר שלישי הוא הסייג - אם עובדה זו הכרחית. ונדמה לי שזהו הדבר החשוב ביותר במצב חוסר העבודה הנוכחי.

ס. בז'רנו:

סעיף 29(א) דן בהקלות טס הכנסה על פרמיות בפדיון העבודה; וסעיף 29(ב) דן בהקלות טס הכנסה על שעות עבודה נוספות. אני טמך תוספת בהקלות טס הכנסה בעד פדיון עבודה. אבל גם סעיף זה וגם סעיף ב' שניהם נותנים, לפי הנסיון בעבר, מקום רחב להפליות טמך בלתי רצויות. בענין פדיון עבודה יש דרך שיכולה לפתור את הבעיה, כי נדמה לי שטס הכנסה אינו נותן הקלה אלא לפי אסור מהמכון לפדיון עבודה, שהעובד עבד לפי פרמיות שנקבעו. לא כן הטמך לגבי הקלות משעות נוספות. ועל כן אני טואל: לשם מה נחוץ בכלל סעיף 29(ב)? סעיף זה נולד בימי האינפלציה כאשר בעלי מקצועות לא רצו לעבוד שעות נוספות כאשר הדבר היה הכרחי מתוך ניטוק ש-80 אחוז מהטמך עבור שעות נוספות נגבים על ידי טס הכנסה. היום טמך זה אינו קיים. ועל כן אני חוזר על שאלתי - אם אין לבטל את הסעיף בכלל.

ח. למדן:

נדמה לי שכאן חלה שעות לגבי חוק שעות עבודה ומנוחה. חוק שעות עבודה ומנוחה בא למנוע עבודה בטבת ובלילה, ובענין זה דרוש היתר מראש. לגבי שעות נוספות יש הגבלה על כמות השעות שסותר להעסיק עובד יותר, אבל לכך אין צורך בהיתר.

ד"ר ברוט:

דרוש היתר לסעות נוספות. ההיתר ניתן או כללי לגבי ענפים שלמים או ספציפי

אבל היתר דרוש.

ח. למדן:

מכל מקום ברור לכל אחד שמעוף זה נוצל בהרבה מקרים לדברי בלתי חיוניים ואינני חושבת שיש צורך בזה בעיקר בתקופה של חוסר עבודה. אבל אם דרוש היתר, אני מציע שהוא ינתן על ידי שר האוצר על פי המלצה של ועדת מסותפת של האוצר ומשרד העבודה.

א. הרצפלד:

לדעתי, כל המעוף הזה בא לשם בקורת ולא לשם טבוי המבנה. זאת אומרת - אדם שמקבל היתר, מקבל את ההנחה מסס הכנסה. אבל אני חושב שכאן יש התנגשות בין שני ההיתרים, זו ששרת העבודה נותנת וזה שיתן שר האוצר. אני שואל: איך אפשר לטבוע התנגשות זו?

א. סטופ:

אינני בעד ביטול סעיף 29, אבל מכל ההמכרים לא הפניות איך תפעלנה שתי הרשויות, כי אחת משתים: או ששרת העבודה נותנת את ההיתר, והוא באופן אוטומטי צריך לשחרר מסס ההכנסה, או שייאמר ששרת העבודה לא תתן היתר אלא בהתייעצות עם משרד האוצר.

ס. קלמנד:

לכאורה הייתי צריך לקבל סעיף זה, כי יש לנו טענות למשרד העבודה בקשר עם נתן היתרים לפי חוק שעות עבודה ומנוחה, ואנו חושבים שמשרד העבודה מזלזל בסתן היתרי עבודה בשבת, ועכשו בא משרד מסלתי אחר ורוצה להסתייג ממשרד העבודה בקשר עם מסס ההכנסה. אילו הייתי יודע שעל ידי כך מסללים את כל ענין היתרי העבודה בשבת, הייתי מצטרף לכך. אבל על ידי כך איננו מחסלים זאת, ולכן אני אומר, שצריך להודיע למשרד העבודה, שעל ידי כך טאם מקלים בסתן היתרי עבודה בשבת הם מחסלים לגבי הכנסות המדינה. לכן אני מציע שהסעיף יסאר כפי שהוא.

היו"ר י. גורני:

הערות כל חברי הועדה סובבות על ציר אחד עיקרי, התרתי וסתרי שנוצר על ידי כך ששרת העבודה, לפי חוק שעות עבודה ומנוחה נותנת היתרים, ואחר כך בא הסעיף ואומר, ששר האוצר ימנה ועדה ועל פי המלצה יתיר או יאסור, חברי הועדה רוצים לדעת כיצד קרה הדבר.

נכון שמעוף זה בא לצמצם את שעות העבודה הנוספות, ודבר זה רצוי מאד כן קצתה זן אבל צריך לקחת בחשבון עוד דבר: גם כשבאים לצמצם, אין להעסיק בסעות עבודה נוספות פועלים שאין רוצים להעניק להם הנאות, כלומר, הקלות במסס הכנסה.

ס. לרנ:

אינני רואה סתירה בין ההוראות של חוק שעות עבודה ומנוחה לבין הוראה זו. חוק שעות עבודה ומנוחה מדבר על מפעלים, והוראה זו מדברת על אנשים, ויש בזה הבדל רב. בדרך כלל, ההנחה היא, שאין הקלות בתשלום מס הכנסה לשעות עבודה נוספות, ומסס ההכנסה ושר האוצר אינם נכנסים לענין אם מותר או אסור. אבל ישנם מקרים שאנשים מדיכים לעבוד שעות נוספות, ודוקא שעות אלו הן הקשות ביותר, לגביהם החוק הזה מקל. אבל אני שואל: כיצד אפשר יהיה לעשות זאת ביחס לאנשים ולא למפעלים?

היו"ר י. גורני:

התפיסה האלטנטרית הפשוטה אומרת, שלאחר שהתירו למפעל - זו את התירה שרת העבודה - שעובדיו יעבדו שעות נוספות, לא יתכן שאחרי שהעובדים עבדו שעות נוספות שר האוצר לא יתיר את הקלטה מסס הכנסה.

ד"ר ברוט:

אני מודה שיש בזה סתירה. וקודם כל אני רוצה להגיד שחוק שעות העבודה והמנוחה מלא חורים. וישנם מקרים רבים שמשרד העבודה אומר, שהחוק לא חל עליהם, לא על עובדי המדינה ולא על אנשים שעובדים בעבודה מינהלית. במקרים אלה

היו לנו צרות, ולגבי מקרים אלה כתוב בחוק שבאיב סם ההכנסה צריך להחליט.

נוסף לכך התעוררו שאלות ביחס לתחום שבוע עבודה. התחיל ויכוח על 47 שעות. ישנם מפעלים האומרים: אנו עובדים רק 44 שעות או 41 שעות בחודש ו-38 שעות בקיץ. בחוק שעות עבודה ומנוחה כתוב, ששלת העבודה ראשית לקבוע תחום שהוא פחות מ-47 שעות ויותר מ-47 שעות. הלוראי והיתה מסתמעת בסמכות זו. היא לא השתמשה ואנו היינו צריכים להחליט, ואנו אמרנו: 47 שעות עבודה בשבוע.

היו"ר י. גוריי:

אם באתם לכלל מסקנה שצריך לתקן את חוק שעות עבודה ומנוחה, תקנו אותו. לא זו השאלה שאנו עוסקים בה, אנו עוסקים בשאלה מסויימת, שאם השות אחת, שהכנסת הסטיכה אותה, שרת העבודה התירה שעות עבודה נוספות, אלה אמר שזה באופן אוטומטי מקנה זכות להגות מניכוי במס הכנסה. אבל אז עוסדת שאלה פשוטה: אם רוצים לצמצם את העניין, הרי אם אתם חושבים שצריכות להיות שתי רשויות, תגידו: שרת עבודה אמנם התירה, אבל הפועל אינו עובד את השעה הנוספת כל זמן שלא קבל היתר מסר האוצר. אבל אם עבד את השעה הנוספת, ואחר אומרים שהועדה אינה מסלימה על כך, זה לא יתכן.

ד"ר ברוש:

אנו ביגשים לעניין סחוך הנחה שאין הקלות במס על שכר בעד שעות נוספות. משרד העבודה נותן היתר, אין זה סחייב את סם ההכנסה. אבל לגבי מקרים יוצאים מן הכלל, כשהשעות הנוספות הן הכרחיות, במקרים כאלה רוצים לתת את ההקלות. נשאלת השאלה: מי מכריע. אם כן באה הצעה, שתהיה ועדה סיייעצת. אני רוצה להגיד שבוועדה זו לא יהיו שר האוצר ולא פקידים סם הכנסה. זו תהיה ועדה המורכבת מנציגי הועד הפועל מל האסתדרות, התאחדות בעלי התעשייה ונציג האוצר.

א. ס. בניחובסקי:

והועד הפועל מל הפועל המזרחי.

ד"ר ברוש:

והועד הפועל של הפועל המזרחי. אבל אני סחייע שלא יהיה בוועדה זו איש סם ההכנסה. וועדה זו תבדוק ותחליט. אנו רוצים לכנס כבר עכשו את הועדה לנסיון, כי יש לחץ גדול בעניין זה.

היו"ר י. גוריי:

האם איבני טועה אם אני אומר שכל חוק שעות העבודה והמנוחה מלכתחילה לא התכוון רק להתיר שעות עבודה נוספות במפעלים שיש הכרח בזה והדבר חיוני?

מר סיטרון:

צורך היו"ר באמרו שחוק שעות עבודה ומנוחה בא להגן על בריאות העובד ולמנוע שעות עבודה נוספות. אבל אני יכול לתאר לי שבמפעל מסוייט מעוניינים העובדים לעבוד רק 5 ימים בשבוע ומקבלים היתר לעבוד בכל אחד מהימים שעה נוספת, ויתכן שלגבי מפעלים מסוייטים הדבר סתמים ושרת העבודה מתירה זו, לאחר ששוכנעה שהדבר אינו עלול לפגוע בבריאות העובד.

חוק שעות העבודה והמנוחה חוק סם ההכנסה, אין ביניהם שום קשר. הגישה הזאת, שאחוצאה צריכה להיות אוטומטית, לדעת אינה נכונה. אנו אומרים: ישנן חוק שעות העבודה והמנוחה כפפ שהוא ובמקרים מסוייטים יקבלו היתר לעבוד שעות נוספות לפי חוק זה, ויקבלו שכר נוסף, אבל בכדי שלשכר הנוסף שאתה מקבל, תקבל פטור מס הכנסה, אנו אומרים: לא. ישנן רק מקרים יוצאים מן הכלל, ואין זה מעניין את סם ההכנסה אם שרת העבודה התירה את העבודה בשעות נוספות. סם ההכנסה סזכה אותך רק אם א) באופן אינדבידואלי העבודה שלך היא חיונית ב) אין אפשרות להחליף אותך.

היו"ר י. גוריי:

האם איבן חושב שזה יהיה יותר הגיוני לומר ששרת העבודה נותנת שני היתרים: אחת לעבוד שעות נוספות והשני בכדי לקבל פטור מס הכנסה?

אם מס הכנסה טוכן לוותר, אינני רואה
התגברות לכך.

מר קיסרוב:

ס. בז'רנו:
אני גם כן בדעת מר קיסרוב ולא בדעת
היו"ר. חוק שעות העבודה והמנוחה זה
ענין כסלעטו. אם לתת הקלות במס הכנסה לשעות נוספות, זו שאלה אחרת.
עד כמה שידוע לי מסדר העבודה סתיר שעות נוספות בדיוק על יסוד אותו
ההגבלות שיטבן כמין - חיוניות ואי אפשרות החלפתו של העובד, וקשה מאוד
יהיה לשכנע עובד, לאחר שקבל היתר לפי בחינות אלו, שהקלות במס הכנסה
אינן מביעות לו. על כן אני מציע לוועדה לסקול, אם לא כדאי לבטל לגמרי
את ההקלות במס הכנסה עבור שעות נוספות.

אני חושבת שהמוצא מסבך זה יכול להיות
רק אחד, שייאמר בחוק, שצריך לתת

ח. למדן:

חיובי אלמלא היתה היתר.

זה מחייב תיקון בחוק שעות עבודה ומנוחה

היו"ר י. גורי:

זאת אינני מציעה.

ח. למדן:

אנו עוברים לסעיף 30 - שעות אחד של
מס חברות" (קורא את הסעיף). בסעיף

היו"ר י. גורי:

זה אין שנויים.

אני מציע לאחד את שני הסעיפים, מס הכנסה
ומס רווחי חברות, ולעשות שעות אחד
של חסמים אחוז. בזמנו היה הבדל מהותי בין שני הסעיפים. כיום אין הבדל
ככלל, וזוהי רק הכבדה ארמיניסטריטית.

ס. בז'רנו:

כידוע מסלחת חברה מס הכנסה ומס רווחי
חברות, שניהם 25 אחוז ו-25 אחוז מההכנסה
הכוללת. זאת מוטרת, אנו מקבלים חסמים אחוז. אבל כאשר ההכנסה של חברה
מתחלקת בתור דוידנדה לבעלי מניות, אנו נותנים זיכוי בעד המס ששולם
על ידי החברה רק לגבי מס הכנסה ולא לגבי הרווידנדות. עד לפני עשה היו
שני חוקים: פקודת מס ההכנסה ופקודת מס החברות. כיום אין דבר כזה, ועל
כן אין כל משמעות להצעתך.

ד"ר ברוט:

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים לסעיף 31 - "זיכוי מס".
אין הצעה לשינויים בסעיף זה. אם לחברים
החייבה הצעות שינויים אמפטר להם להציע אותן בקריאה השניה והשלישית, וגם
לקיים דיון. אני מציע שזה יחול על כל הסעיפים שלגביהם אין שינוי:
32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 52, 53,
54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61.

סעיף 62 - "גביה" (קורא את הסעיף והצעת

התיקון).

עד עכשו היה שר האוצר, באיסור ועדת
הכספים, רשאי להגדיל את שיעורי המפרעה
ובמקום 25 אחוז לקבוע 37,5 אחוז, וזה חל על כולם. בעת דוניהם לתת לו
מסכות נוספת להדריג את שיעורי המפרעות בהתחשב עם השנה היסודית שלל המס
שלה מבוטסת המפרעה.

ד"ר ברוט:

מדוע מסאירים את סעיף (4)

א. צילינג:

סעיף (4) כלול בסעיף ב, ולכן אין צורך בו

היו"ר י. גורי:

הדבר הטביטנלי הרשמןן שצריך לקבוע אותו
בחוק, זהו המנוי שהוא יהיה לא פחות
מהבדל הפרטי תוספת היוקר שחלה בתקופה זו, ובכן, אין שר האוצר
יקבע זאת?

א. צילינג:

שנית, מסכות זו צריכה להסדר לדעת, לא
לשר האוצר כי אם לוועדת הכספים, ואני מתכוון למסכות קביעת השעורים.

כדי שאפשרות השבויה תוכל להיות לא חד פעמית כי גם אחת לחצי שנה. שר האוצר יכול לעשות זאת פעם בשנה, הוא מודיע על כך ברשמית השנה. אני מציע שיצטרך להודיע על כך לוועדת הכספים פעמים בשנה.

ש. בז'רנו: זה נאמר בסעיף.

א. ציזלינג: הוא רשמי לעשות זאת בכל פעם?

ד"ר ברוס: כן.

א. ציזלינג: על שום מה צריכים להיות תשלומים 4 פעמים בשנה ולא יותר? אני מציע שיאמר בהתחלה צריכים להיות כל חודש. אינני יודע אם זה סביר, אבל זה סביר, אני רוצה לדעת מדוע. ואם זה בלתי אפשרי, מדוע לא ישלם בתאריך יותר מוקדם בעד 3 חודשים, מדוע לא ישלם בעד הרבע הראשון באמצע חודש מאי? זה גם יאפשר, במידה שתהיינה תמורות כלכליות, להכניס שנויים.

ש. בז'רנו: בסעיף (4) אני רואה התקדמות בזה שנותנים

לשר האוצר את האפשרות לדירוג המפרעות בהתאם לשנה היסודית, סמוך כוונה להתאים את הדירוג למציאות. אבל אף על פי כן הנסיון בטוח זה הוא רע מאד. בשנת 1953/54 שר האוצר הוציא צווים שחייבו לשלם 137,5 אחוז מהמס של שנת היסוד. באותם המקרים שנת היסוד הייתה 1952/53 אין ספק שבעשה על ידי כך עולל למסלם המס, כי אם לוקחים את היסוד שמציע שר ציזלינג ביחס לאינדקס, האינדקס ב-1953/54 לא עלה בממוצע ב-37 אחוז לעומת 1952/53 אלא עלה בערך ב-8-9 אחוז. ואז שנת 1954/55 מתחילה רע מאד, כי כבר על המפרעה הראשונה שר האוצר הוציא צו על 37,5 אחוז. כך שיש לנו סיכויים טובים להגיע ל-150 אחוז. זוהי אולי דרך אחת אבל מניחיה שאנשיה צריכים לעקוף את מס ההכנסה. אני רוצה שיהיה ברור, שאדם שרוצה לשלם לפי החוק, לא יוכל לטאת במפרעות אלו.

לכן אני תומך בהצעתו של שר ציזלינג, שלא שר האוצר לבדו, אלא בהסכמת ועדת הכספים, יוציא את הצו לגבי המפרעות.

מה שנוגע למועדים - 4 תשלומים בשנה, יש להתחשב בעובדה שמצב האסראי בטוח מביא לידי כך שההכנסה לפעם איננה שוטפת, והרי אנו רוצים להטיל מס על ההכנסה השוטפת.

האם בפקודת מס ההכנסה, או בצווים שהוצאו על יסודה קיימת איזו הנראה המחייבת מי שרוצה להגיש ערעור, לשלם את הסכום הנדרש מלפני שהוא מביא את הערעור?

ד"ר ברוס: הוא צריך לשלם את הסכום שאינו שנוי במחלוקת.

היו"ר י. גנרי: בזה סיימנו את הפרק הזה, ואנו עוברים לסעיף הבא בסדר היום - ערבויות האוצר למתן אסראי למועצת שיווק פרי ההדר. (קורא את שלושת המכתבים).

י. אפרתי: ביחס למכתב הראשון אני רוצה לומר, שהעצבו היא פוליטית בלבד.

ש. בז'רנו: לכמה זמן?

היו"ר י. גנרי: לשנה.

י. בדר: אני רוצה להביע מרירות ורוגז על שהבנקים דורשים 7,5 אחוז רבית מהחקלאים.

א. ציזלינג: אני רוצה להיות בטוב שיאמר במפורש

היו"ר י. גורני:

אתה מציג סכמת: האסור בחזור על הנוסח הקודם ביחס לערבות הפוליטית?

א. מייזלסני:

כן, אבל גם אחרי זה אני מתנגד לכך. מ"זו סך גישה היא זו שהמדינה יכולה לעיסקות הבנק. זה נכון בשעת מלחמה. אבל מפרדסנות זה ענף סבוט. תהיה מלחמה בישראל, תהיה פרובלמה של ענפי טסק רבים וטוניט.

ח. אריאב:

מ"ן פה ויכוח על ענף הפרדסנות. אבל חוטב המדינה כולה מעונינת שיהיה לנו בארץ סטוק של חטרי אריזה, וכדי להכין סטוק זה יש צורך בהלוואה. וערבות הבנקים היא ערבות פוליטית.

מדובר פה על מפרעות לעבניות, דסק עבניות ליצוא וגידול בטנים לייצוא. מני שואל - למי יבתנו הטפרעות וביאנו צורה?

י. אפרתי:

ביחס לערבות לפרי ההדר, צריך לקנות את המרגזים ולשם כך צריך להטיג 4 מליון דולר. לא יתנו לנו סכום זה בלי ערבות, והערבות היא פוליטית.

המפרעות לעבניות ודסק עבניות וגידול בטנים תתלקבה לפי דובטים.

אני עוברים להצבעה.

היו"ר י. גורני:

ה צ ב ע ה

אוסר הסכתב ביחס לערבות למועצת סיווק פרי ההדר

אוסר הסכתב ביחס לערבות למפרעות עבור עבניות וגידול בטנים לייצוא.

אוסר הסכתב ביחס להגדלת יעור הרבית מ-6,5 אחוז ל-7,5 אחוז לחקלאות.

היטיבה נועלה בטעה 13.15